

KOUVOLLA

Kouvolan hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2024

Vanhusneuvosto, 6.3.2024

Johdanto – Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

- **Kunnan on raportoitava** valtuustolle vuosittain **kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista** sekä toteutetuista toimenpiteistä ja valmistettava vähintään kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. (Terveystalolaki 12 §)
- **Kuvaa väestön hyvinvoinnin tilaa vuodelta 2023 ja toimenpiteitä joita toteutetaan ensi vuonna kertomuksessa havaittujen epäkohtien korjaamiseksi ja väestön hyvinvoinnin parantamiseksi.**
- Kouvolan kaupungin vertailukohteiksi on valittu **Lappeenranta, Joensuu ja Rovaniemi sekä Kotka**. Lisäksi tarkasteluun sisällytetään koko maan arvo siltä osin kuin se on vertailtavissa.
- Tässä vuosiraportissa on tarkasteltu pääosin sellaisia indikaattoreita, joista on päivitetty viime vuoden arvo.
- Raportti on tänä vuonna suppea, johtuen henkilövaihdoksista.

Valmistelun eteneminen:

1. Valmistelun aloitus: **johtoryhmäesittelyt** – valitut indikaattorit, määräajat ja ohjeistus työhön.
2. Tilastotiedon **koonti ja pohja-analyysi**.
3. Toimialat: **syvempi tilastoanalyysi, toimenpiteet** hyvinvointisuunnitelmaan.
4. **Esittelyt**: nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, maahanmuuttoasioiden neuvosto. → Evästyskeskustelu → tiedoksi toimialoille.
5. **Kaupunginhallitus** 22.4. / 20.5.
6. **Kaupunginvaltuusto** 13.5. / 10.6.

Vanhusneuvoston kommentit 22.2.2023

- Vanhusneuvosto korostaa, että konkreettiset toimenpiteet ovat tärkeitä hyvinvoinnin edistämässä. Toimenpiteiden yhteys mielenterveyteen on huomioitava ja sitä edistettävä.
- Ehdotettiin ”vanhusneuvola”-konseptin tutkimista yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Vanhusneuvola olisi taho, jonne voisi ottaa tarvittaessa yhteyttä ja saada neuvontaa tai ohjausta. Asiantuntijuus keskitettäisiin yhteen paikkaan, se toisi turvallisuuden tunnetta ja selkeyttä ikäihmisten asiointiin.

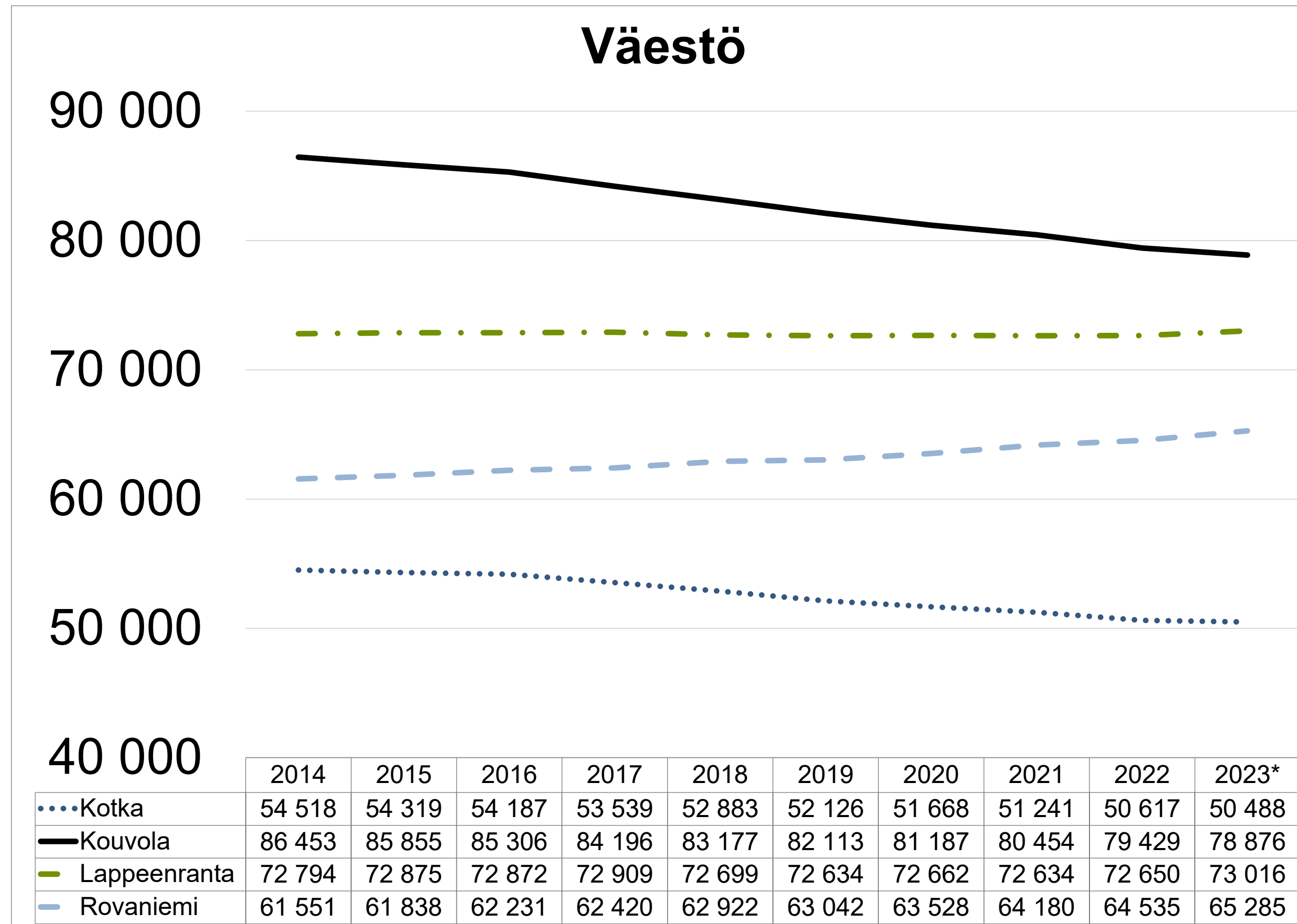
Vammaisneuvoston kommentit 9.3.2023

- Vammaisneuvosto nostaa keskeisiksi kehittämiskohteiksi esteettömyyden ja osallisuuden. Esteettömyys tulee huomioida kaikilla elämän alueilla ja palveluissa, myös aistivammaisten osalta. Osallisuuteen liittyy yhdenvertaisuus: kaikille on taattava mahdollisuus osallistumiseen.
- Sovittiin, että vammaisneuvoston laatimasta Vammaispoliittisesta ohjelmasta nostetaan 2-3 keskeistä toimenpidettä valmisteilla olevaan Hyvinvointisuunnitelmaan vuodelle 2024. Sovittiin myös Vammaispoliittisen ohjelman muokkaamisesta yhteistyössä kaupungin kanssa seuraavalle valtuustokaudelle.

Asuminen – Kouvola on turvallinen kotipesä	Liikunta ja kulttuuri – Kouvola on värikäs pelikenttä	Kestävä elämäntapa – Kouvola on luonnollinen perusta	Kasvatus ja opetus – Kouvola on kaikkien kampus	Työelämä – Kouvola on moderni työmahdollisuuksien keskus	Yrittäminen – Kouvola on logistisesti keskellä kaikkea
Asukasluku, asuntokunnat ja lapsiasuntokunnat	TEA-viisari kulttuuri	TEA-viisari kuntajohto	Koululaisten ja opiskelijoiden lukumäärä	Työvoiman määrä ja työllisyysaste	Yritysten ja työpaikkojen lukumäärä, yrittäjien lkm
Joukkoliikenteen nousut = matkamäärät	Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %	Maaseutu /tilojen lukumäärä, maaseutuyritysten liikevaihto	Koulutustaso	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat	Yritysten toimipaikat, liikevaihto ja henkilöstö
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa %	Kulttuuri- ja liikuntapalvelun saavutettavuus, liiteri? Museo ja teatterit viime vuonna	Kasvihuonekaasupäästöt	Varhaiskasvatuksen osallistumisaste	Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat	Talosluku esim. yhteisöverokertymä
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten henkistä väkivaltaa vuoden aikana %	Lasten ja nuoret fyysinen toimintakyky (MOVE mittaus)	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, 8.–9.lk oppilaat	Maahanmuutto (koulutus- ja työperustainen)	
Vanhempien liiallinen alkoholinkäyttö aiheuttanut haittaa, %		Avustettavat yhdistykset ja järjestöt	Ylipaino, 8.-9.lk oppilaat	Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys)	
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 v.täyt			Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, %	Nuorisotyöttömyys / pitkäaikaistyöttömyys?	
Poliisin tietoon tulleiden epäiltyjen viharikosten määrä			Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, %	Työpaikkaomavaraisuus tai työmarkkinatuen kuntaosuus?	
			Erittäin heikko osallisuuden kokemus %	Työmarkkinoiden sukupuoli jakaumaa	
TEKY			Tuntee itsensä usein yksinäiseksi %	Ulkomailla syntyneiden työllisyysaste	
KAOP	Kouvola – Kaakkois-Suomen keskus 2023-2032 – ehdotus indikaattoreista HVK jaoteltuna toimialoittain		Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, %		
LIKU			Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, %		
KOPA			Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, %		

1.1. Asuminen – Kouvola on turvallinen kotipesä

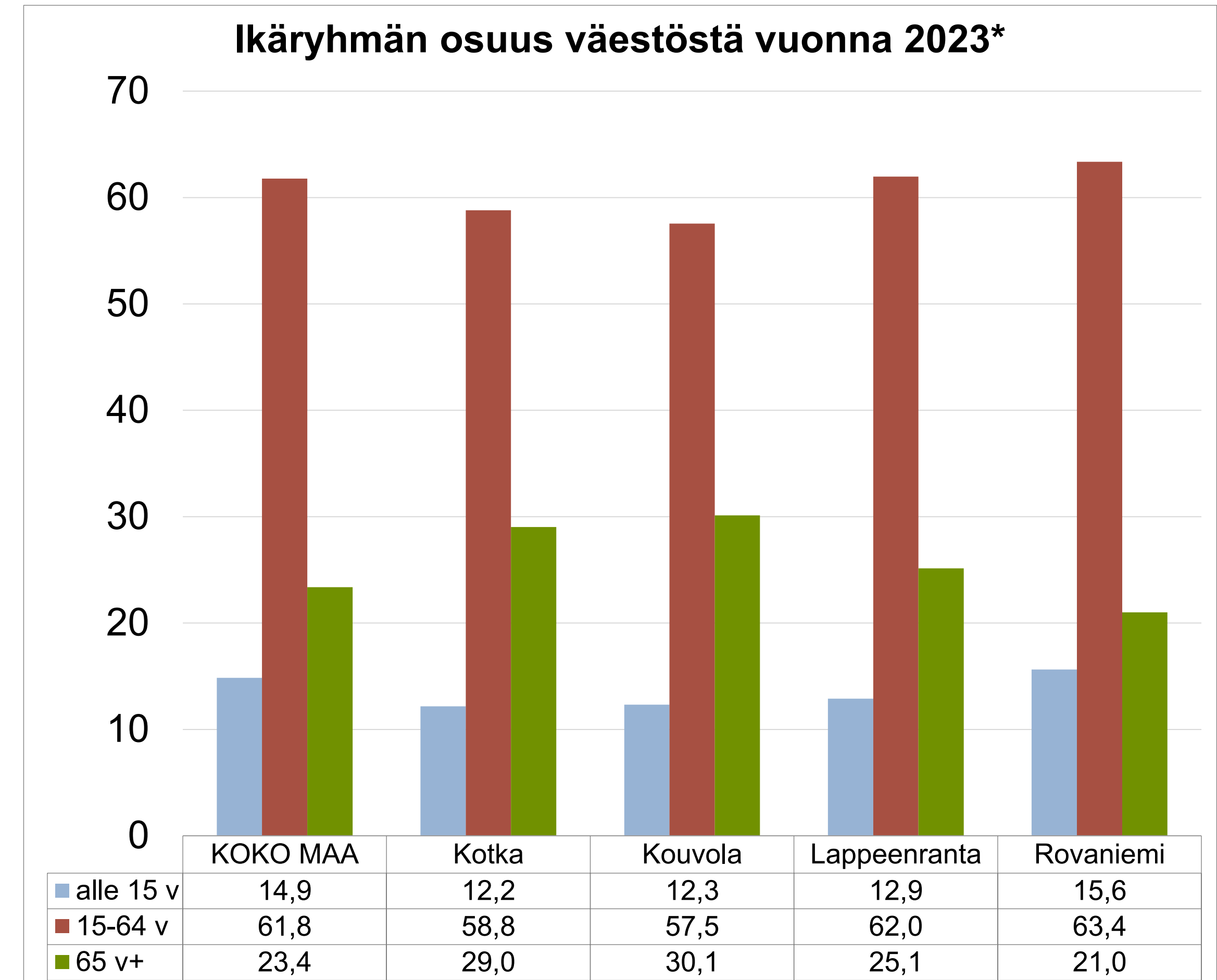
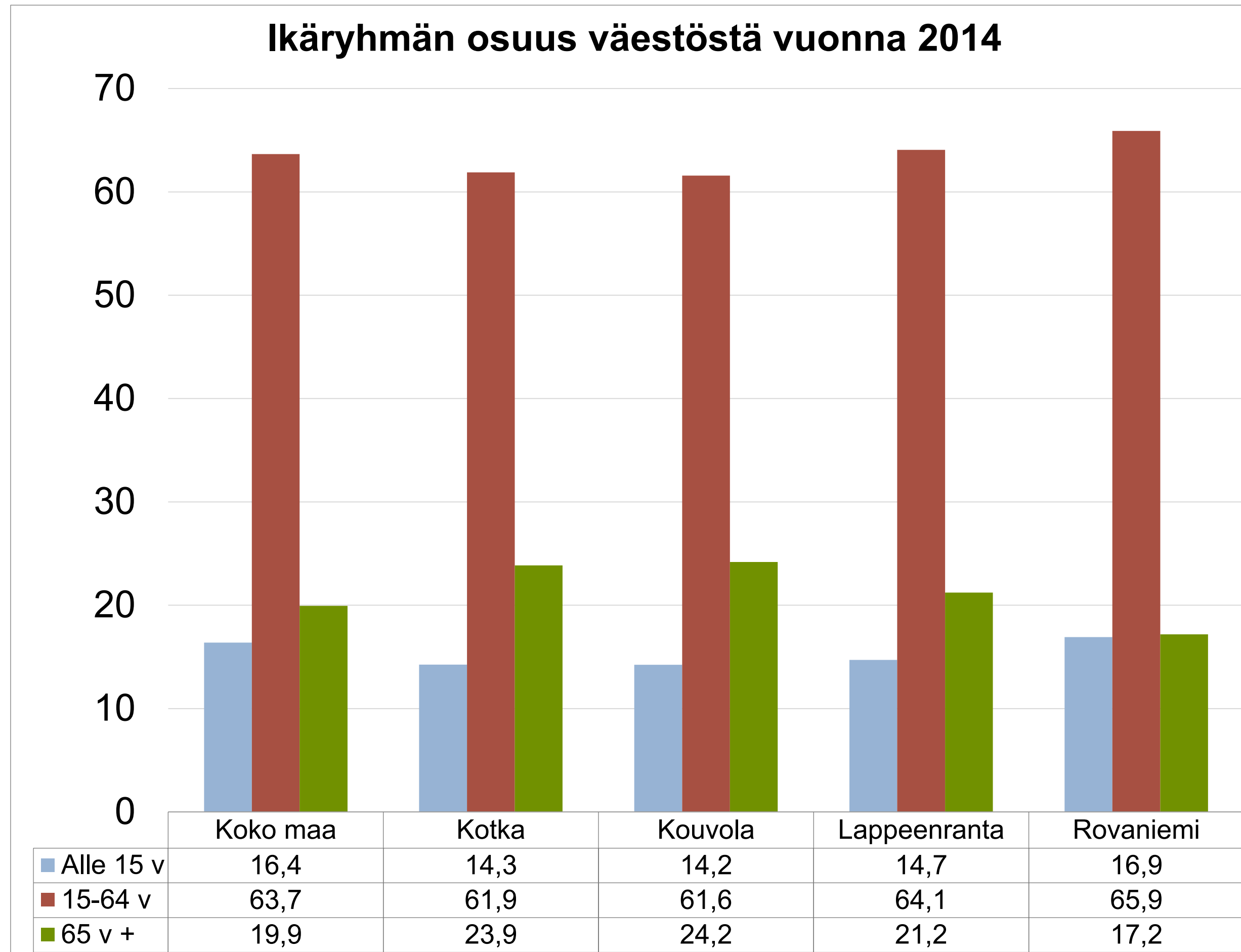

Lähde: Tilastokeskus

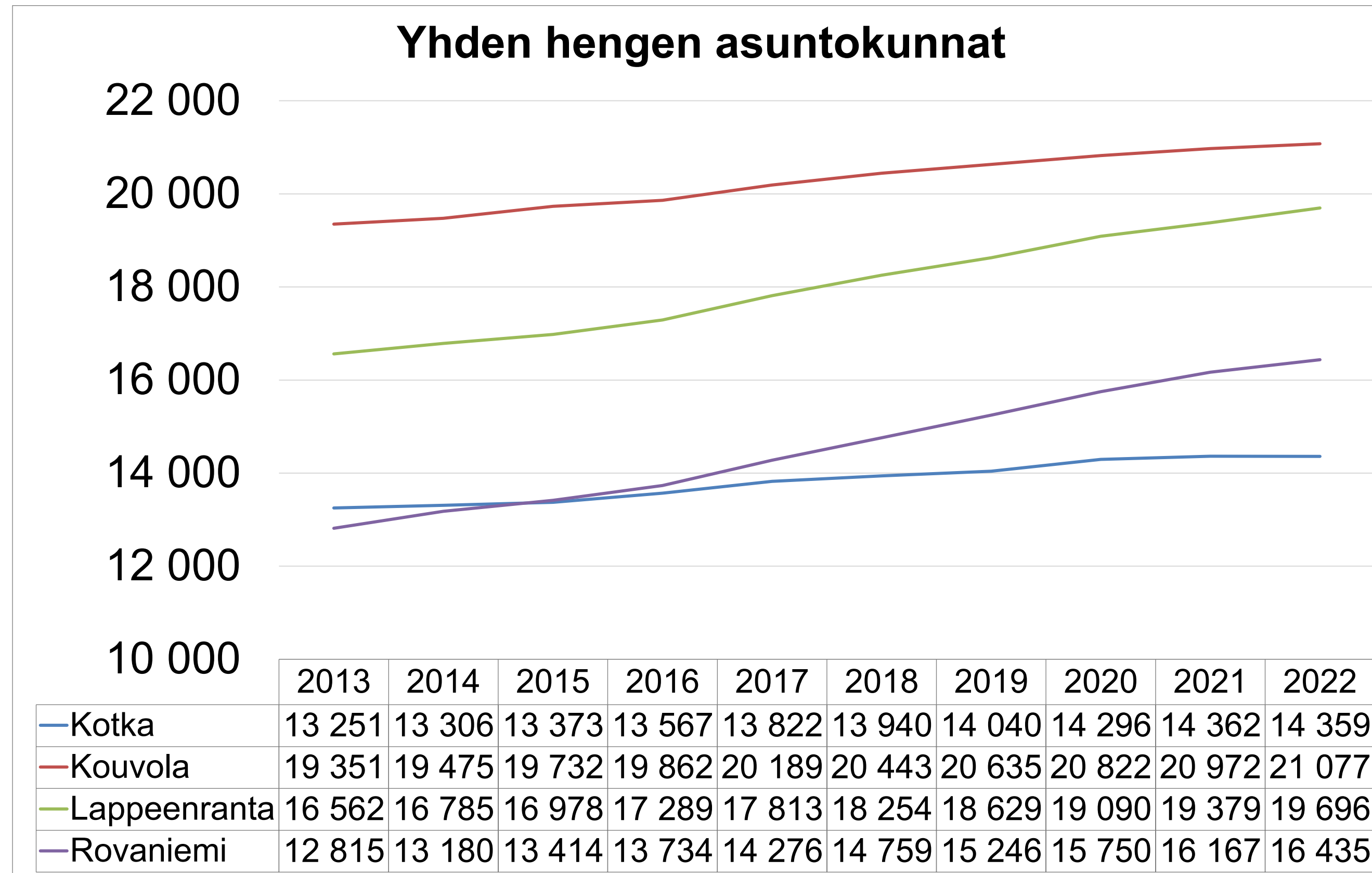
Kouvolassa väestö on vähentynyt sekä määrällisesti että suhteellisesti eniten vertailukunnista. Kymmenen vuoden aikana vähennys on 7 577 henkilöä eli 8,8 %. Rovaniemellä puolestaan kasvu on voimakkainta, tarkasteluajanjaksolla väestö on lisääntynyt 3 734 hengellä eli 6,1 %. Myös väestörakenne on Kouvolassa epäedullinen, työkäisten osuus väestöstä on vertailukunnista pienin ja 4,3 % yksikköä pienempi kuin koko maassa. Alle 15 vuotiaiden osuus on Kotkassa pienin, mutta Kouvolassa samaa tasoa. Yli 65 vuotiaiden osuus on Kouvolassa suurin, 30,1 %.

Kaupungilla on vähän keinoja vaikuttaa väestömäärän kokonaiskehitykseen. Elinvoiman kasvun tähtäävät toimet kuten koulutustarjonnan laajentaminen, olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten tukeminen ja uusien työllistävien yritysten sijoittuminen alueelle vahvistavat nuorten ja työkäisten pitovoimaa Kouvolassa ja muuttohalukkuutta Kouvolaan.

1.1. Asuminen – Kouvola on turvallinen kotipesä

1.1. Asuminen – Kouvola on turvallinen kotipesä

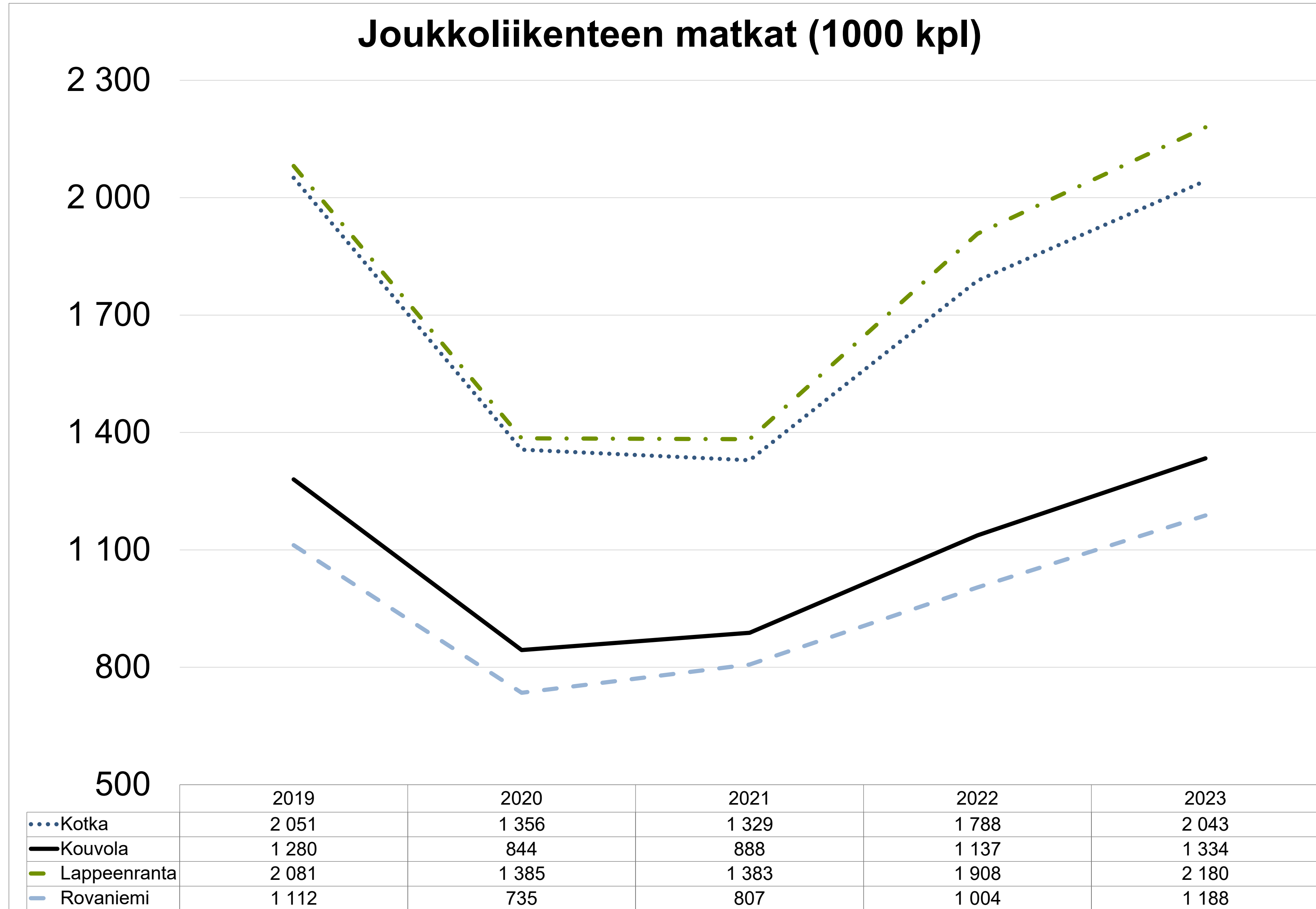

Yhden hengen asuntokuntien määrä on kasvanut voimakkaasti kaikissa vertailukunnissa. Kouvolaassa yhden hengen asuntokuntia on 21 077 kpl, mikä on 49,2 % kaikista asuntokunnista. Kouvolaassa yhden hengen asuntokuntien kasvu selittyy pääosin ikääntymisellä. Kouvolaassa yhden hengen asuntokunnista 52,7 % :ssa asukas on yli 60 vuotias, kun vastaava luku koko maassa on 44,6 %.

Asuntokuntien koolla on vaikutusta asuntotuotantoon kaupungissa. Suurten asuntojen kysyntä on pienentynyt ja vastaavasti pienten kasvanut. Sijainti myös määrittää asuntokysyntää. Kouvolaassa asuntorakentaminen on vähentynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana voimakkaasti. Vuonna 2013 valmistui 175 asuntoa ja vuonna 2022 vain 46 asuntoa. Kouvolan vertailukunnista Rovaniemellä valmistui vuonna 2022 eniten asuntoja, 471 kappaletta. Toisaalta Kouvolan asuntokanta on vanhaa ja uudisrakentamisella olisi elinvoimaan ja työllisyyteen positiivinen vaikutus.

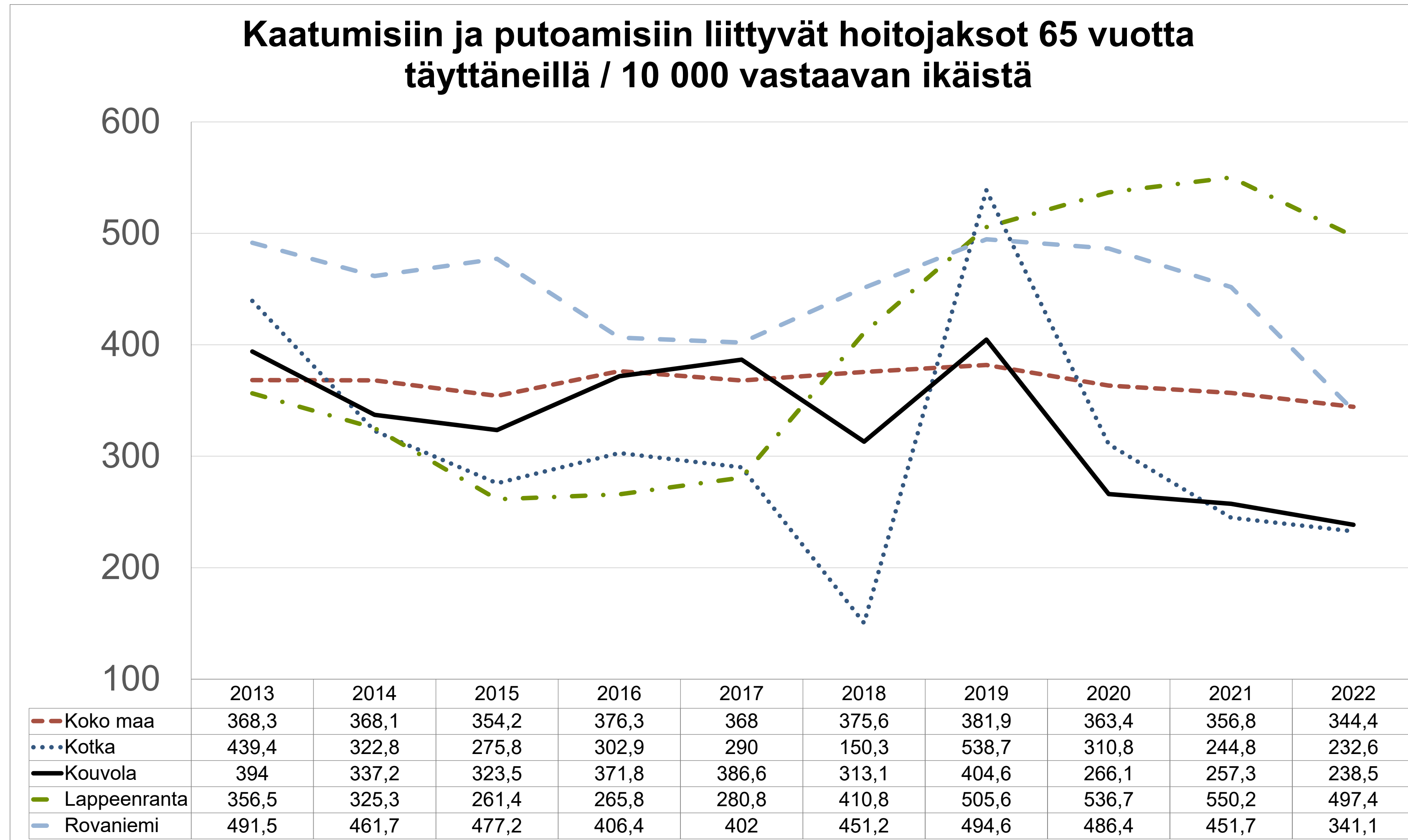
1.1. Asuminen – Kouvola on turvallinen kotipesä

Joukkoliikenteen käytössä nähdään koronapandemian vaikutus vuosina 2020 ja 2021. Sen jälkeen joukkoliikenteen matkoissa on kasvua kaikilla vertailukunnilla. Suurinta kasvu on ollut Lappeenrannassa, jossa matkamäärät lisääntyivät 797 matkalla eli 57,9 % vuodesta 2021 vuoteen 2023. Kouvolaassa vastaavalla ajalla kasvua oli 50,2 %.

Lähde: Tilastokeskus

1.1. Asuminen – Kouvola on turvallinen kotipesä

Tunnusluku kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitajaksien määrä 65 vuotta täyttäneillä Kouvolaissa 238,5. Tunnusluku on Kouvolaissa koko maan tasoa lähes kolmanneksen alempi ja verrokkikuntien matalimmalla tasolla Kotkan kanssa ja laskenut joka vuosi vuodesta 2019 lähtien.

1.2. Liikunta ja kulttuuri – Kouvola on värikäs pelikenttä

Terveydenedistämisen aktiivisuus TEA kulttuuri 2023

Kulttuuri yhteensä	Koko maa	Kotka	Kouvola	Lappeenranta	Rovaniemi
	71	76	78	80	87
Sitoutuminen	66	62	75	78	88
Johtaminen	72	100	80	80	82
Seuranta ja tarveanalyysi	65	50	100	75	75
Voimavarat	65	85	60	56	87
Osallisuus	78	61	55	88	92
Muut ydintoiminnot	82	100	100	100	100

Lähde: TEAviisari, THL

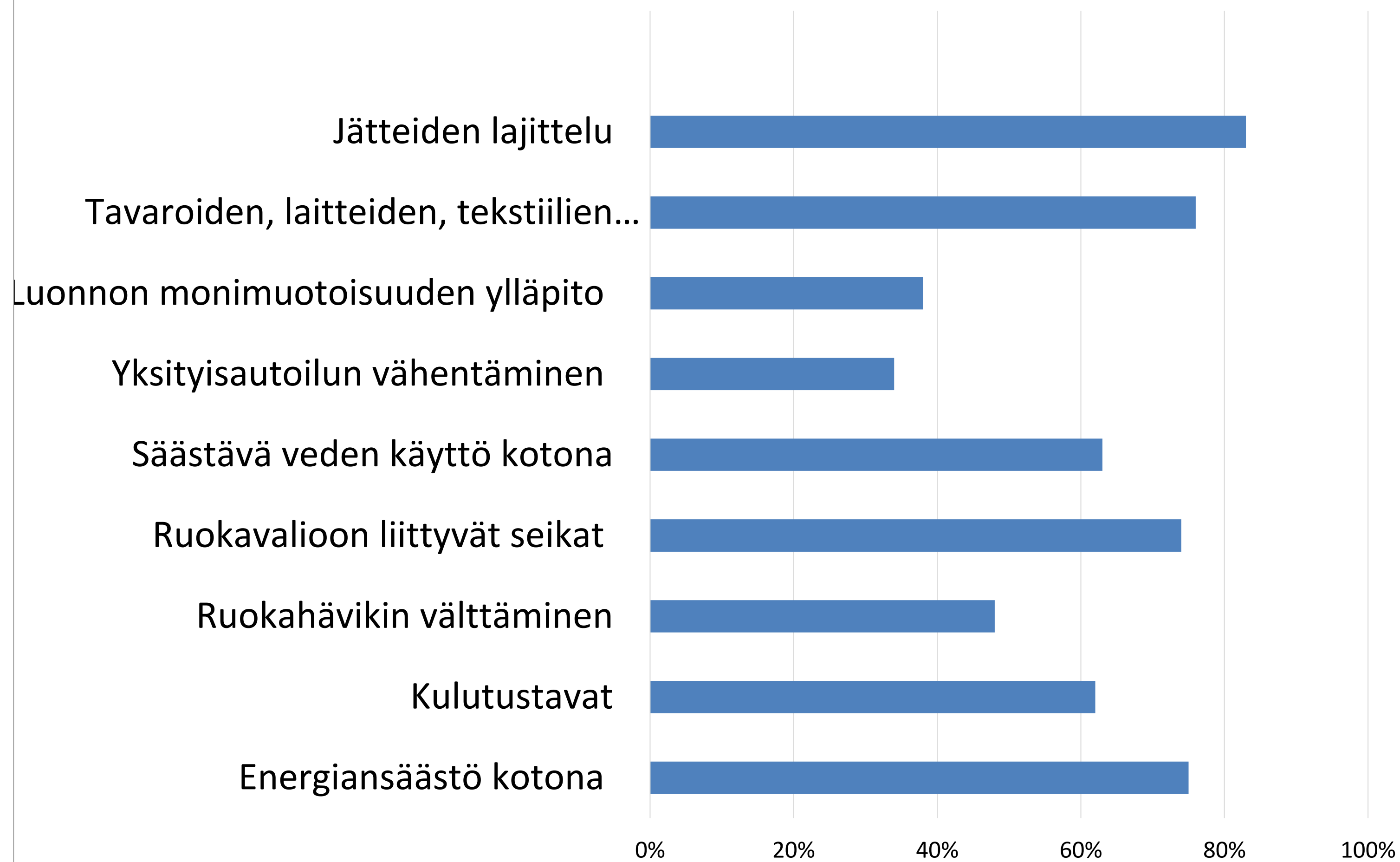
TEA-termillä tarkoitetaan **yhteisön terveydenedistämisen aktiivisuutta**. TEA-viisarissa esitetään tuloksia organisaatioiden mitattavissa olevista ominaisuuksista ja toiminnasta, erityisesti kyvystä integroida terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen organisaation perustoimintaan.

TEAviisaria varten kunnilta kerätyt tiedot pisteytetään toiminnan laadun mukaan. Tulokset ilmoitetaan THL:n ylläpitämässä TEAviisarissa pistemäärän 0-100 välillä.

Kouvolan TEA kulttuurin kokonaispistemäärä on 78, mikä on koko maan arvoon 71 nähden hyvä tulos. Heikoimmat pisteet Kouvola sai osallisuudesta ja voimavaroista. Voimavarojen pistemäärää laskee Kouvolassa voimakkaasti *kunnan yleisen kulttuurialan henkilöstön* määrä suhteutettuna kunnan väkilukuun. Kouvolan luku oli alle 0,6htv/10 000 asukasta, mikä toi nolla pistettä tältä osin. Myös osallisuuden pistemäärä jäi alhaiseksi *Kulttuuritoimijoiden asiantuntijaelin* sekä *Kulttuuritoimijoiden ja kunnan yhteiskokous* puuttumisen vuoksi. Sitoutumisen pisteitä laski ohjelmien puutteellinen käsittely luottamushenkilöhallinnossa.

1.3. Kestävä elämäntapa - Kouvola on luonnollinen perusta

Arjen kestävä valinnat - Mitä seuraavista toteutat jo arjessasi?

Kouvolan vuosittaisen hyvinvointikyselyn teemana oli vuonna 2023 kestävä elämäntapa. Vastauksia kyselyyn saatiin 858 kpl.

Eniten vastaajat ilmoittivat toteuttavansa jätteiden lajittelua (83%). Seuraavaksi eniten toteutui tavaroiden, laitteiden, tekstiilien ym. uudelleenkäyttö ja kierrätys (76%). Kolmantena mainittiin energiansäästö kotona (75%). Selvästi vähiten toteutettiin yksityisautoilun vähentämistä (esim kimppakyytejä ja asiointimatkojen yhdistämistä) ja toiseksi vähiten luonnon monimuotoisuuden ylläpitoa.

Lähde: Hyvinvointikysely 2023

1.3. Kestävä elämäntapa - Kouvola on luonnollinen perusta

Strategian alatavoitteet; Kestävä kehitys, Hyvinvointi, Maaseutu elinvoimatekijänä, Kestävä matkailu

Arjen kestävä valinnat – mitä seuraavista voisit vielä tehdä?

Kysyttäessä mitä arjessa vielä voisi tehdä, kaksi selvästi eniten mainintoja saanutta vaihtoehtoa olivat **ruokavalioon liittyvät seikat** (esim. punaisen lihan vähentäminen ja kotimaisten kausituotteiden käyttö) sekä yksityisautoilun vähentäminen. Myös ikäryhmittäisessä tarkastelussa em. seikat nousivat esille: nuorilla ruokavalioon liittyvät seikat ja **ikäntyneillä yksityisautoilun vähentäminen**.

Kyselyllä haluttiin tuoda esille kestävä elämäntavan yhteys hyvinvointiin varsinkin pitkällä aikavälillä, ja herättää ajatuksia oman arjen suhteen. Kestävä elämäntapa herätti kiinnostusta varsinkin nuorissa vastaajissa: heidän määränsä kaikista vastaajista oli selvästi suurempi kuin aiemmissa hyvinvointikyselyissä. Vastaajat tekevät arjessaan kestäviä valintoja, mutta ilmoittavat selkeästi tiettyjä seikkoja, joita voisivat huomioida paremmin. Kaikkien vaihtoehtojen kohdalla yhteyttä kestäväan kehitykseen ei löydetty.

KOULUVOLOJA

Kiitos!

Yhteystieto Etunimi Sukunimi